

W trzynastej lekcji
dookoła świata frankofońskiego
Autour du monde
francophone en treize leçons

Karolina Wawrzonek

**Scenariusz interdyscyplinarnego
projektu edukacyjnego do języka francuskiego
dla II etapu edukacyjnego (klasy IV–VIII szkoły podstawowej)**

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Metryczka projektu

1.1. Temat projektu

W trzynastej lekcji dookoła świata frankofońskiego

Autour du monde francophone en treize leçons

1.2. Typ szkoły

Szkoła podstawowa

1.3. Klasa

Klasa VIII (14–15 lat)

1.4. Słowa klucze

Frankofonia, język francuski, Europejski Dzień Języków Obcych, kraje francuskojęzyczne, Juliusz Verne, *W 80 dni dookoła świata*

la Francophonie, la langue française, les pays francophones, la Journée Européenne des Langues, Jules Verne, Autour du monde en 80 jours

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator

Nauczyciel języka francuskiego

2.2. Nauczyciele uczestniczący w projekcie

Nauczyciele: geografii, języka polskiego, informatyki

3. Ramy czasowe

3.1. Początek projektu

Projekt powinien rozpocząć się na początku roku szkolnego, od pierwszej lekcji języka francuskiego.

3.2. Zakończenie projektu

Zakończenie przewidziano na Europejski Dzień Języków Obcych, który przypada zawsze 26 września. Podczas szkolnych obchodów tego święta uczniowie zaangażowani w projekt będą mieli okazję przedstawić wyniki swojej pracy całej szkole. Jeśli 26 września wypada w weekend, to należy zorganizować szkolne obchody święta w najbliższym możliwym terminie.

4. Cele projektu

4.1. Cele ogólne

Pośród celów ogólnych kształcenia w szkole podstawowej wymienionych w podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego poniższy projekt będzie realizował przede wszystkim:

- podniesienie kompetencji językowych (język francuski) uczniów w zakresie nazw geograficznych, symboli państw i miast, środków transportu oraz zabytków;
- nabycie wiedzy związanej z geografiami krajów frankofońskich i ich kulturą;
- nabycie wiedzy dotyczącej twórczości Juliusza Verne'a oraz powieści podróżniczo-przygodowej;

- nabycie wiedzy kulturowej dotyczącej Frankofonii;
- podniesienie kompetencji cyfrowych w zakresie prezentacji multimedialnej;
- aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły oraz Europejskim Dniu Języków Obcych;
- integracja wszelkich kompetencji;
- uatrakcyjnienie zajęć języka francuskiego, języka polskiego, geografii oraz informatyki.

Ponieważ przedmiotem wiodącym w niniejszym scenariuszu jest język francuski, projekt będzie realizował przede wszystkim rozwijanie poniższych kompetencji językowych:

- poszerzenie znajomości środków językowych potrzebnych do przedstawiania krajów frankofońskich, wiadomości geograficznych, zabytków oraz środków transportu;
- rozumienie prostych wypowiedzi pisemnych i ustnych w języku francuskim w wyżej wymienionym zakresie;
- tworzenie prostych wypowiedzi pisemnych i ustnych w języku francuskim w wyżej wymienionym zakresie.

4.2. Cele szczegółowe

Uczeń:

- poznaje słownictwo w języku francuskim związane z nazwami geograficznymi, środkami transportu, symbolami państw i miast (np. flagi, hymny itp.), zabytkami, uczestnictwem w kulturze, tradycjami i zwyczajami (język francuski);
- poznaje konstrukcje gramatyczne z przyimkami w języku francuskim umożliwiające opowiadanie o podróży do różnych państw, miast, o korzystaniu ze środków transportu (język francuski);
- poznaje definicję Francji Metropolitarnej oraz Departamentów Zamorskich (język francuski);
- poznaje definicję Frankofonii, jej autora, powody jej powstania (język francuski);
- poznaje wybrane fragmenty twórczości Juliusza Verne'a oraz gatunek literacki, jakim jest powieść podróżniczo-przygodowa (język polski);
- poznaje wybrane kraje frankofońskie, ich położenie, stolice, główne rzeki, morza, krainy i pasma górskie oraz symbole narodowe i języki (geografia);
- wykorzystuje potrzebne do przygotowania prezentacji multimedialnej narzędzia cyfrowe (informatyka).

4.3. Cele szczegółowe dla uczniów – cele w języku ucznia

Dzięki projektowi interdyscyplinarnemu *W trzynaście lekcji dookoła świata frankofońskiego*:

- zrozumie termin Frankofonia i jego pochodzenie (język francuski);
- poznam informacje na temat zabytków krajów frankofońskich (język francuski);
- poznam nazwy wybranych krajów frankofońskich i ich stolic oraz głównych krain geograficznych (język francuski);
- poznam informacje na temat zabytków tych krajów (język francuski);
- poznam słownictwo oraz konstrukcje gramatyczne w języku francuskim, które umożliwią opowiadanie o podróży do tych krajów, o wybranych środkach transportu, o ich zabytkach (język francuski);

- poznam nazwy wybranych krajów frankofońskich na świecie, nazwy ich stolic oraz zdobędę informacje geograficzne na ich temat (geografia);
- zapoznam się z fragmentami książki Juliusza Verne'a *W 80 dni dookoła świata* i charakterystyką gatunku literackiego, jakim jest powieść podróżniczo-przygodowa (język polski);
- stworzę przy pomocy narzędzi informatycznych prezentację dotyczącą wybranych krajów francuskojęzycznych, którą zaprezentuję podczas szkolnych obchodów Europejskiego Dnia Języków Obcych (informatyka).

5. Treści kształcenia

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu łączy nauczanie języka francuskiego i kultury francuskiej z treściami, które powinny być omawiane podczas lekcji z następujących przedmiotów obecnych w programie VIII klasy szkoły podstawowej: języka polskiego, geografii, historii i informatyki.

5.1. Język francuski

Niniejszy projekt przewidziany jest na trzy pierwsze tygodnie września, zatem obejmuje on sześć lekcji języka francuskiego.

Podczas lekcji języka francuskiego uczniowie dowiedzą się, czym jest Frankofonia, dlaczego powstała, kto ją założył i jakie są wybrane kraje frankofońskie na świecie. Poznają ich nazwy w języku francuskim, nauczą się opowiadać o podróżowaniu do wybranych krajów, używając czasowników (*aller, voyager, partir, habiter, rentrer, revenir*), przyimków, które są przy nich stosowane (*à, en, de*, rodzajniki ściągnięte: *au, aux, du, des*), a także przymiotników narodowości w rodzaju męskim i żeńskim. Zapoznają się ze słownictwem opisującym podstawowe symbole danych państw (hymn, flaga) oraz główne zabytki i atrakcje turystyczne.

Efektem ich pracy będzie prezentacja multimedialna, która zostanie przedstawiona wszystkim uczniom i nauczycielom szkoły podczas obchodów Europejskiego Dnia Języków Obcych w szkole lub poprzez platformę internetową, z której szkoła korzysta.

5.2. Język polski

Uczniowie zapoznają się z wybranymi przez nauczyciela języka polskiego fragmentami powieści przygodowo-podróźniczej Juliusza Verne'a *W 80 dni dookoła świata*. Na ich podstawie poszukają charakterystycznych cech gatunku literackiego odpowiadającego lekturze. Wspólnie mogą zastanowić się nad przyczynami rozwoju podróżowania i spróbować odpowiedzieć na pytanie, dlaczego ludzie podróżują i jakie kierunki najchętniej wybierają. Powieść Juliusza Verne'a wiąże się także z tematem kolonizacji, z którym łączy się powstanie Frankofonii. Dyskusja na temat kolonizacji prowadzonej przez kraje europejskie może być również ciekawym tematem do poruszenia na lekcji geografii. Zwieńczeniem dyskusji na tematy przygodowo-podróźnicze może być indywidualna praca pisemna uczniów, opowiadająca jedną z przygód Fileasa Fogga lub przedstawiająca wymagowaną przygodę ucznia mającą miejsce podczas podróży w wybrane miejsce na świecie.

5.3. Geografia

Wśród treści szczegółowych podstawy programowej dla klas IV–VIII szkoły podstawowej znajdziemy krajobrazy świata, a także wybrane problemy i regiony geograficzne poszczególnych kontynentów. Tematy te są bezpośrednio powiązane z niniejszym projektem i mogą być omawiane na przykładzie wybranych krajów frankofońskich. Informacje zdobyte na lekcjach geografii pozwolą uczniom przygotować kompletne prezentacje. Nauczyciel geografii będzie towarzyszył uczniom w znajdowaniu ważnych dla nich informacji geograficznych o wybranych przez nich krajach frankofońskich. Pokaże, jak skutecznie korzystać z różnorodnych źródeł informacji: map, atlasów, danych statystycznych oraz przedstawiać potrzebne uczniom do prezentacji dane liczbowe.

Powieść Juliusza Verne'a wiąże się także z tematem kolonizacji, z którym łączy się powstanie Frankofonii. Dyskusja na temat kolonizacji prowadzonej przez kraje europejskie może być również ciekawym tematem do poruszenia na lekcji geografii.

5.4. Informatyka

Przy pomocy dostępnych im narzędzi informatycznych uczniowie przygotowują prezentację dotyczącą wybranego przez nich kraju francuskojęzycznego. Zamieszczają w niej nie tylko obrazy i teksty, ale także linki do filmików przedstawiających dany kraj lub do hymnu państwowego danego kraju. Na koniec prezentacji uczniowie przygotowują mały quiz skonstruowany za pomocą narzędzi cyfrowych, sprawdzający wiedzę uczestników prezentacji. Tworzenie prezentacji multimedialnej to jeden z elementów podstawy programowej informatyki dla klas VII–VIII szkoły podstawowej.

6. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

Frankofonia to termin określający wspólnotę ludzi i państw posługujących się językiem francuskim. Zarówno użytkownicy języka francuskiego, jak i kraje, w których mieszkają, są bardzo różnorodne geograficznie i kulturowo. Reprezentują oni zróżnicowane wartości i tradycje. Dzięki tak dużemu wachlarzowi propozycji każdy uczeń może znaleźć coś interesującego dla siebie, odkryć kraj, który może w przyszłości zechcieć odwiedzić i poznać, a na początek zaprezentować koleżankom i kolegom. Również formy, jakie przybiorą poszczególne prezentacje, mogą być różnorodne. Uczniowie mogą sami decydować o aspektach, które są dla nich najbardziej interesujące (jedni mogą być bardziej zainteresowani położeniem geograficznym kraju i atrakcjami naturalnymi z nim związanymi, inni mogą chcieć wyeksponować kwestie dziedzictwa narodowego, miejsca związane z kulturą i sztuką, a jeszcze inni – z lokalną gastronomią). W trakcie omawiania zadań projektowych i następnie podczas pracy przy projekcie należy cały czas mieć na uwadze uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Uczniowie 14-, 15-letni przygotowujący prezentację mogą chcieć zamieścić w niej wiele informacji, jednocześnie uczniowie dyslektyczni mogą mieć problem z opanowaniem zbyt wielu zwrotów w języku obcym, a także ich formą zapisu oraz samym zapisywaniem, które może zająć im dużo czasu i niecierpliwić kolegów. Dlatego ważne jest, aby nauczyciel koordynował objętość treści przygotowanych przez poszczególne grupy, szczególnie te, w których będą pracować uczniowie dyslektyczni. Należy pamiętać także, że uczniowie z deficytem uwagi nie będą w stanie przez dwie lub trzy lekcje z rzędu pracować nad przygotowaniem prezentacji. Dlatego w międzyczasie należy zaproponować uczniom krótkie ćwiczenia, które przeniosą ich uwagę na inne tematy. Można np. zaproponować

uczniom rozgrywki pomiędzy grupami w „państwa, miasta” – grę, która wpisuje się w temat niniejszego projektu i pomoże uczniom w utrwaleniu nazw państw, miast, rzek czy zabytków w języku francuskim. Można także przygotować wcześniej wydrukowane mapy wszystkich kontynentów i umieścić je w ogólnodostępnym miejscu, a na osobnych małych karteczkach nazwy państw, miast i narodowości w języku francuskim (oczywiście powinny to być kraje frankofońskie, o których była mowa na wcześniejszych zajęciach). Kolejno każdy uczeń losuje jedną karteczkę i umieszcza w odpowiednim miejscu na mapie odpowiedniego kontynentu. Następnie powinien stworzyć zdanie: *J’habite à...* (miasto), *en/au/aux...* (państwo), *je suis...* (narodowość).

7. Formy i metody realizacji projektu

7.1. Formy pracy

W niniejszym projekcie uczniowie od samego początku będą zajmowali się wybranymi krajami frankofońskimi, dlatego już od pierwszych zajęć języka francuskiego mogą pracować w ustalonych wcześniej grupach projektowych, w których skupią się na treściach dotyczących wybranych przez nich państw. Praca w grupach projektowych powinna być kontynuowana na pozostałych przedmiotach, również na lekcjach języka polskiego. W trakcie tych lekcji, podczas dyskusji dotyczącej podróżowania, uczniowie mogą omawiać temat w kontekście swoich państw. Podobnie w kwestii pracy pisemnej. Uczniowie mogą spróbować opisać przygodę rozgrywającą się w ich kraju/krajach projektowych, dzięki czemu będą chcieli poznać więcej szczegółowych informacji na ich temat. Również na lekcji geografii każda z grup może zająć się szczegółami dotyczącymi ich krajów. Mogą też przyrzeć się kwestiom kolonizacyjnym państw, o których będą mówili.

7.2. Metody pracy

Wiodącą metodą pracy będzie oczywiście metoda projektowa, która będzie sprzyjała aktywizacji wszystkich uczniów w klasie, zachęcała do samodzielnego decydowania o swojej pracy, wspierała rozwój kompetencji społecznych. Szczegółowe informacje dotyczące projektu zostaną uczniom przekazane już na pierwszych zajęciach projektowych, na nich również uczniowie wybiorą kraje, które będą omawiać w ramach swoich prezentacji.

Powtarzając zagadnienia gramatyczne dotyczące użycia czasowników ruchu w czasie teraźniejszym, przymków używanych przed nazwami miast, państw, rzek, środków transportu, przymiotników narodowości nauczyciel języka francuskiego odwoła się do metody kognitywnej, która pozwoli uporządkować uczniom wyżej wymienione kwestie.

Uczniowie klasy VIII rozumieją już konwencję porozumiewania się w języku obcym podczas lekcji. Mimo że większość znajdujących się dookoła osób mówi w tym samym języku, można zaproponować uczniom, aby pracowali w grupach w oparciu o podejście komunikacyjne, czyli spróbowali rozmawiać ze sobą w podstawowym zakresie w języku francuskim. W celu zachęcenia ich do takiego działania na pierwszych zajęciach można spisać wspólnie listę wyrażen, które uczniowie już znają, a które mogą wykorzystywać podczas współpracy nad prezentacją. Niech będą to zupełnie podstawowe wyrażenia, jak: *c’est bien ?*, *tu aimes ça ?*, *regarde ça !* Chcąc, by uczniowie pozostali konsekwentni w używaniu języka francuskiego, nauczyciel, krążąc między grupami w trakcie zajęć,

może położyć przy każdej grupie kartkę z imionami uczniów i stawiać przy odpowiednim imieniu plusik za każdym razem, kiedy uczeń użyje języka francuskiego w komunikacji. Kilka plusików może złożyć się na dodatkową ocenę pozytywną z języka francuskiego.

W trakcie lekcji geografii i języka polskiego nauczyciel powinien zachęcić do dyskusji na omawiane w ramach projektu tematy oraz do analizy danych źródłowych, które uczniowie będą znajdować w ramach WebQuestu potrzebnego do projektu.

We wcześniejszych fragmentach scenariusza zostały zaproponowane elementy grywalizacji pomagające w powtarzaniu treści, a także stanowiące przerywniki w pracy nad projektem.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Zainicjowanie projektu

Projekt zostaje przedstawiony uczniom już na pierwszych zajęciach języka francuskiego nowego roku szkolnego, ponieważ Europejski Dzień Języków Obcych, podczas którego mają zostać zaprezentowane efekty projektu, przypada 26 września. Wiedza gramatyczna, która potrzebna jest do realizacji projektu w języku francuskim, może być wprowadzana jako nowa, jeśli nie była omawiana w klasie VII. Możemy również czas projektu potraktować jako wartościową powtórkę tej wiedzy.

Podobnie postąpić można w przypadku lekcji geografii. Treści traktujące o wybranych problemach i regionach geograficznych różnych kontynentów mogą być wprowadzane jako nowe, ale mogą również być globalną powtórką materiału z klas poprzednich.

Pierwsze w nowym roku szkolnym lekcje języka polskiego to bardzo dobry moment na omówienie wybranego fragmentu powieści podróżniczo-przygodowej Juliusza Verne'a, ponieważ nauczyciel może w prosty sposób nawiązać do wakacyjnych przeżyć uczniów i do ich doświadczeń podróżniczych.

Wszyscy nauczyciele współpracujący przy projekcie powinni być obecni na zajęciach go inicjujących, żeby wspólnie omówić regulamin i harmonogram projektu.

Następnie nauczyciel języka francuskiego opowiada uczniom o Frankofonii, jej historii i krajach, które wchodzi w jej skład, a także ich różnych statusach. Niezbędne informacje nauczyciel znajdzie pod linkami przedstawionymi w netografii. Wspólnie z uczniami nauczyciel może zastanowić się nad dobrymi stronami przynależności danych krajów do Frankofonii. Pracując z mapą świata ukazującą państwa frankofońskie, nauczyciel może sprawdzić wiedzę, jaką uczniowie już mają odnośnie poszczególnych krajów, którymi interesują się na co dzień. Podzieliwszy klasę na grupy projektowe, nauczyciel proponuje listę krajów frankofońskich, którymi uczniowie mogliby się zająć, i prosi, aby każda grupa zdecydowała, który z nich wybiera.

8.2. Przedstawienie regulaminu

Podczas pierwszych zajęć dotyczących projektu nauczyciel koordynujący prezentuje regulamin projektu (zamieszczony poniżej). Wszyscy uczestnicy projektu (uczniowie i nauczyciele) powinni go podpisać i wywiesić jego kopie we wszystkich salach, w których uczniowie będą pracować – ewentualnie w przypadku pracy zdalnej zamieścić go na platformie, która będzie służyła wszystkim uczestnikom projektu do komunikacji.

8.3. Wybór tematu

Wybór krajów frankofońskich, które uczniowie mieliby przedstawiać w swoich prezentacjach, nastąpi na pierwszych zajęciach po ich wstępnym omówieniu. Nauczyciel przedstawi uczniom listę wybranych krajów, którymi będą mogli się zająć, i da im czas w grupach do końca pierwszych zajęć na decyzję. Dobrze będzie zaproponować na liście kilka bliskich sobie krajów (np.: Algieria, Maroko i Tunezja; czy Liban i Syria; Laos, Kambodża i Wietnam; Belgia, Monako, Szwajcaria, Francja; Gabon, Ghana, Mali), tak żeby kolejne grupy nie wybierały tych samych krajów.

8.4. Podział na grupy

Pierwsze zajęcia to również czas podziału na grupy projektowe. Należy zdecydować wspólnie z uczniami, czy grupy będą dwu-, trzyosobowe, czy większe (sugerowane są te mniejsze, ponieważ krajów Frankofonii jest wiele i warto przyjrzeć się jak największej ich liczbie). Uczniowie są już wystarczająco dojrzały, aby samodzielnie podjęli decyzję, z kim chcą pracować w grupie. Oczywiście nauczyciel musi zachować czujność odnośnie składów zespołów, szczególnie tych, w których wybiorą miejsce uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W takiej grupie powinna znaleźć się także osoba, która będzie w stanie wspomóc kolegę lub koleżankę. Trzeba, aby nauczyciel zagwarantował takiej grupie odpowiednie wsparcie, ale również dał możliwość wydłużenia czasu pracy nad projektem (ponieważ projekt ma zostać zaprezentowany w konkretnym dniu, można zaproponować uczniom dodatkowe spotkania po lekcjach, podczas których uczniowie uzupełnią swoją pracę).

8.5. Sformułowanie ogólnych oraz szczegółowych celów projektu

Głównym celem projektu jest przygotowanie prezentacji multimedialnej dotyczącej wybranego kraju wchodzącego w skład Frankofonii. Po wybraniu swojego kraju uczniowie powinni dowiedzieć się, jakie informacje powinna zawierać ich prezentacja. Uczniowie mogą wspólnie zebrać propozycje informacji, które powinny się znaleźć w prezentacji, ale można także podać im gotowe już wymagania odnośnie zawartości.

Każda prezentacja powinna zostać przygotowana w języku francuskim i zawierać następujące informacje:

- pełną nazwę kraju i jego stolicę;
- flagę i nagranie dźwiękowe hymnu;
- liczba i nazwa jego mieszkańców (np.: les Tunisiens et les Tunisiennes);
- języki oficjalne;
- wybrane krainy geograficzne;
- informacje, jak można dotrzeć do tego kraju z Polski (*en bateau, en avion* etc.).

Aby uczniowie wykorzystali w prezentacji informacje przedstawione w kontekście, można zaproponować, aby przybrały one formę wypowiedzi mieszkańca danego kraju, np.: *Je m'appelle..., J'habite en..., Je suis..., Je parle... et.... Voilà mon drapeau et notre hymne. Dans notre pays, il y a ... habitants.*

Dalsza część każdej prezentacji może skupić się na wybranym przez grupę aspekcie, np.; na atrakcjach turystycznych związanych z przyrodą, na muzeach, na przemyśle (jeśli w danym kraju produkuje się coś, co przykuło uwagę uczniów), na lokalnej gastronomii, najbardziej popularnych restauracjach lub na sztuce i jej przedstawicielach.

Uczniowie muszą wiedzieć, ile dokładnie mają czasu na wykonanie prezentacji, ile czasu ma ona trwać oraz jak i komu będzie przedstawiana.

Celem niniejszego projektu będzie także stworzenie opisu przygody podróżniczej zainspirowanej historiami Fineasa Foggą w ramach lekcji języka polskiego.

Cele szczegółowe:

- zdobycie wiedzy dotyczącej Frankofonii jako organizacji;
- zdobycie informacji geograficznych dotyczących krajów należących do Frankofonii;
- utrwalenie kompetencji językowych potrzebnych do przygotowania i przedstawienia prezentacji;
- zdobycie umiejętności cyfrowych potrzebnych do stworzenia prezentacji multimedialnej.

8.6. Przygotowanie harmonogramu pracy i podział zadań

Niniejszy projekt obejmie około trzy tygodnie. Na jego wykonanie powinno zostać przeznaczonych sześć lekcji języka francuskiego, trzy lekcje języka polskiego, dwie lekcje geografii i dwie lekcje informatyki, czyli tytułowe 13 lekcji. Każdy uczeń powinien otrzymać harmonogram w formie papierowej lub wirtualnej – tak, aby wiedział, jaka będzie kolejność wykonywanych zadań i omawianych na poszczególnych lekcjach kwestii. Będzie mógł uzupełniać harmonogram własnymi zadaniami do wykonania. Poniżej propozycja harmonogramu z przypadkowymi datami. Lekcje języka francuskiego, języka polskiego i geografii poświęcone projektowi mogą – jak to zostało zaproponowane powyżej – zostać rozpoczęte tuż po wakacjach. Natomiast lekcje informatyki, na których uczniowie będą przygotowywali prezentacje multimedialne, powinny rozpocząć się dwa tygodnie później, kiedy uczniowie zbiorą potrzebne do prezentacji treści.

Przykładowy harmonogram

<i>Français/</i> j. francuski (6 h)	<i>Polonais/</i> j. polski (3 h)	<i>Géographie/</i> geografia (2 h)	<i>Informatique/</i> informatyka (2 h)
<i>Lundi, le 3</i> <i>septembre</i> Rozmawiamy o Frankofonii, jej początkach, celach, czym się zajmuje, dlaczego poszczególne kraje do niej należą. Wybieramy kraj do naszej prezentacji.	<i>Mardi, le 4</i> <i>septembre</i> Wspólnie czytamy fragmenty <i>W 80 dni dookoła świata</i> i je omawiamy.	<i>Mardi, le 4</i> <i>septembre</i> Wspólnie omawiamy mapę świata z zaznaczonymi krajami frankofońskimi. Zastanawiamy się, dlaczego należą one do tej wspólnoty. Rozmawiamy o kolonizacji.	<i>Lundi, le 17</i> <i>septembre</i> Poznajemy narzędzia potrzebne nam do przygotowania prezentacji, rozpoczynamy pracę nad prezentacją.

Français/ j. francuski (6 h)	Polonais/ j. polski (3 h)	Géographie/ geografia (2 h)	Informatique/ informatyka (2 h)
<p><i>Jeudi, le 6 septembre</i></p> <p>Wspólnie dyskutujemy nad konstrukcjami gramatycznymi i słownictwem potrzebnym do naszej prezentacji.</p>	<p><i>Mercredi, le 5 septembre</i></p> <p>Rozmawiamy na temat rozwoju podróży: dlaczego i gdzie podróżujemy, jakie przygody mogą nas spotkać podczas podróży.</p>	<p><i>Vendredi, le 7 septembre</i></p> <p>Znajdujemy na mapie interesujące nas kraje frankofońskie. Poznajemy szczegóły geograficzne dotyczące państw, które będziemy prezentować.</p>	<p><i>Jeudi, le 20 septembre</i></p> <p>Kontynuujemy prace nad prezentacją.</p>
<p><i>Lundi, le 10 septembre</i></p> <p>Szukamy informacji do prezentacji, ustalamy ich układ i kolejność oraz formę.</p>	<p><i>Jeudi, le 6 septembre</i></p> <p>Przygotowujemy własne opisy przygody podczas podróży do dalekiego kraju.</p>		
<p><i>Jeudi, le 13 septembre</i></p> <p>Wspólnie tworzymy treści do naszej prezentacji, sprawdzamy z nauczycielem jej poprawność.</p>			
<p><i>Lundi, le 17 septembre</i></p> <p>Wspólnie tworzymy quiz dotyczący informacji zawartych w naszej prezentacji.</p>			
<p><i>Jeudi, le 20 septembre</i></p> <p>Przygotowujemy się do prezentacji ustnej, ćwiczymy wymowę.</p>			

8.7. Realizacja projektu

1. Pierwsza lekcja języka francuskiego – oprócz kwestii organizacyjnych – dotyczyć będzie przedstawienia uczniom pojęcia Frankofonii oraz zapoznania z Międzynarodową Organizacją Frankofonii, jej członkami i celami. Aby wprowadzić uczniów w ten temat, nauczyciel może wykorzystać prosty filmik opowiadający o Frankofonii (link do filmiku w netografii). Poniżej znajdują się proponowane pytania, do których odpowiedzi uczniowie powinni poszukać w filmiku. Filmik przygotowany jest w atrakcyjny sposób, uzupełniony schematami, które towarzyszą treściom, dokładnie je ilustrując. To bardzo ułatwia zrozumienie, szczególnie uczniom z deficytem uwagi czy dysleksją, którzy często mają trudności z zapamiętaniem treści w języku obcym.

Pytania:

- *Comment s'appelle la personne qui a créé la Francophonie? (Onésime Reclus)*
- *En quelle année? (1880)*
- *La langue française est la ... langue parlée dans le monde. (5ème)*
- *Combien de personnes parlent français dans le monde? (300 millions)*
- *Quelle est le plus grand groupe francophone en Afrique? (l'Algérie)*
- *Nommez 3 pays francophones de l'Afrique du Nord. (l'Algérie, La Tunisie, le Maroc)*
- *Et donnez 3 pays de l'Afrique Subsaharienne? (Le Congo, Le Cameroun, la Côte d'Ivoire)*
- *Quels sont les pays francophones au Moyen Orient? (le Liban et l'Égypte)*
- *Et quels sont les pays francophones en Europe Orientale? (la Roumanie, la Pologne et la Serbie)*
- *Combien d'habitants du Québec parlent français? (7 millions)*

Praca z powyższym zaprezentowanym dokumentem to dobry moment, żeby poszerzyć wiedzę uczniów o takie pojęcia, jak *le Moyen Orient*, *l'Afrique Subsaharienne* czy *l'Europe Orientale*. Uczniowie z pomocą nauczyciela mogą przetłumaczyć powyższe pojęcia na język polski, a na lekcji geografii ustalić z nauczycielem, gdzie znajdują się te kraje geograficzne.

Po obejrzeniu filmiku uczniowie mogą wynotować kraje, o których jest mowa w filmie, szczególnie te, którym uczniowie chcieliby poświęcić swoje prezentacje. Następnie nauczyciel może zrobić z uczniami quiz multimedialny na temat Frankofonii, do którego link jest dostępny w netografii.

2. Na kolejnej lekcji nauczyciel powtarza z uczniami konstrukcje gramatyczne i słownictwo, które przydadzą się im w prezentacjach. Może na przykład przygotować zaproponowane poniżej zdania pocięte na kartki (po jednym słowie na każdej). Porozcinane zdania można umieścić w kopertach i każdej grupie wręczyć cztery koperty. Poniżej proponowane zbiory:

KOPERTA NR 1

(flaga Tunezji)

Je suis tunisienne.

J'habite en Tunisie.

Je travaille à Tunis.

Je parle français et arabe.

KOPERTA NR 2

(flaga Szwajcarii)

*Nous sommes suisses.**Nous habitons en Suisse.**Nous parlons français, allemand, italien et romanche.**Nous travaillons à Berne.*

KOPERTA NR 3

(flaga Libanu)

*Tu habites au Liban.**Tu travailles à Beyrouth.**Tu parles français et arabe.**Tu es libanaise.*

KOPERTA NR 4

(flaga Wietnamu)

*Il est vietnamien.**Il travaille à Hanoi.**Il habite au Vietnam.**Il parle vietnamien et français.*

Kiedy uczniowie poprawnie ułożą wszystkie zdania z każdej z czterech kopert, możemy poprosić ich o zaobserwowanie schematów w poszczególnych zdaniach i ułożenie reguł związanych z użyciem przyimków przy miastach, państwach, a także jak można przedstawić swoją narodowość (przymiotniki narodowości piszemy małą literą). Następnie uczniowie mogą odnieść przypomniane zasady do wybranych przez siebie państw oraz zastanowić się i poszukać, jak nazywają się w języku francuskim ich mieszkańcy.

3. Kolejne trzy lekcje języka francuskiego poświęcone są poszukiwaniom informacji do prezentacji, tworzeniu treści oraz przygotowywaniu krótkiego quizu. Uczniowie wyszukują dane, które najbardziej ich interesują, czyli krainy geograficzne i atrakcje turystyczne danego państwa, specjały jego kuchni i najbardziej znane restauracje, najważniejsze miasta i najciekawsze zabytki, miejsca związane ze sztuką, muzea. Linki do przykładowych stron internetowych, które mogą przydać się uczniom w trakcie poszukiwań, są przedstawione w netografii.
4. Nauczyciel kontroluje, żeby uczniowie nie szukali zbyt wielu informacji – raczej zatrzymali się na kategorii, którą określili na początku, i wybierali słownictwo, które nie będzie dla nich zbyt skomplikowane do zapisania i wymówienia. Pod koniec każdej z trzech lekcji nauczyciel podchodzi na dwie–trzy minuty do każdej grupy i prosi o streszczenie, ile udało się zrobić uczniom w trakcie lekcji. Ma to na celu monitorowanie postępów prac. Przez całą lekcję nauczyciel krąży po sali, pomagając uczniom w razie potrzeby. Przy każdej grupie projektowej powinna leżeć kartka z imionami jej członków. Za każdym

razem, gdy nauczyciel usłyszy, że uczniowie zwracają się do siebie w języku francuskim, stawia plus przy imieniu odpowiedniej osoby. Na ostatniej lekcji nauczyciel podsumowuje plusy i stawia uczniom dodatkowe pozytywne oceny za uczestnictwo w zajęciach. Powyżej, w rubryce dotyczącej metod pracy, zostały zaproponowane gry, które nauczyciel może przeprowadzić, aby zrobić przerwę w pracy nad projektem – tak, aby uczniowie z deficytem uwagi mogli zmieniać co jakiś czas typ wykonywanych zadań.

5. Podczas lekcji geografii uczniowie powinni skupić się na pracy w grupie polegającej na wyszukiwaniu informacji o danym kraju, jego położeniu, krainach geograficznych, stolicy, głównej rzece i ewentualnie jeziorach, morzach czy pasmach górskich. Nauczyciel powinien pomagać uczniom w selekcjonowaniu potrzebnych informacji. Może wykorzystać zdobyte przez uczniów informacje – tak, aby porozmawiać szerzej o poszczególnych kontynentach, ale może także np. nawiązać do tematu szerokości i długości geograficznych oraz przy okazji przedstawić metodę ich obliczania. Jedną z lekcji geografii powinna w części zostać poświęcona kolonizacji i efektom kolonizacji w świecie współczesnym. Podczas pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych należy pamiętać, żeby próbować ułatwić im zrozumienie omawianych kwestii, używając w miarę możliwości ilustracji i schematów. Warto nie przesadzać z omawianymi treściami, tak aby uczniowie ci nie mieli problemu z zapamiętaniem.
6. Powieść Juliusza Verne'a *W 80 dni dookoła świata* może stanowić doskonały element wprowadzający uczniów w lekcje języka polskiego tuż po przerwie wakacyjnej. Nauczyciel języka polskiego może wybrać dowolny fragment powieści, opisujący jedną z przygód Fileasa Fogg'a i poprosić uczniów, aby w podobny sposób opisali swoje wspomnienia z wakacji lub wymyśloną przygodę podróżniczą, która będzie się działa w kraju, o którym uczniowie przygotowują prezentację. Lektura fragmentu powieści na lekcji może zainicjować dyskusję na temat krajów frankofońskich, które warto byłoby odwiedzić podczas podróży dookoła świata.
7. Podczas lekcji informatyki nauczyciel powinien przede wszystkim czuwać nad jakością przygotowywanych przez uczniów prezentacji multimedialnych.

Powinny one zawierać sformatowane teksty oraz dobrej jakości zdjęcia z podanymi źródłami. Mogą się w nich znaleźć linki do nagrań państwowych hymnów lub innych znanych melodii charakterystycznych dla danego kraju; minifilmików prezentujących poszczególne kraje. Nauczyciel powinien zwrócić uczniom uwagę na obowiązek przedstawienia na końcu prezentacji bibliografii i dokładnie wytłumaczyć, jak bibliografia powinna zostać skonstruowana. Odpowiednio wcześniej, przed dniem finalnej prezentacji, uczniowie przy pomocy nauczyciela powinni zadbać o potrzebne narzędzia, odpowiednio przygotować sprzęt, zabezpieczyć jego zasilanie w prąd, sprawdzić, czy działają rzutniki, czy w salach, w których odbędą się prezentacje, są odpowiednie liczby krzeseł itp.

8.8. Prezentacja wyników

Prezentacje przygotowane przez uczniów zostaną zaprezentowane przed uczniami całej szkoły podczas obchodów Europejskiego Dnia Języków Obcych, w okolicy 26 września. W jednej z sal, w której zostaną zorganizowane obchody, uczniowie klasy projektowej przy współpracy z nauczycielem informatyki przygotowują sprzęt niezbędny do udostępnienia prezentacji publiczności. Każda grupa po kolei przedstawi swoją prezentację w języku francuskim. Każdy uczeń z grupy powinien wziąć w niej udział. Oczywiście nauczyciel dopilnuje, aby uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi prezentowali w ustalony

wcześniej sposób (np. uczniowie, którzy nie chcą występować przed publicznością, mogą nagrać swoją część wcześniej i nagranie dołączyć do prezentacji). Jeśli w sali będą znajdować się osoby nie znające języka francuskiego, uczniowie mogą przedstawić również tłumaczenie na język polski. Kwestia ta powinna zostać ustalona wcześniej, tak aby uczniowie byli przygotowani na powyższą ewentualność. W takim wypadku quiz końcowy powinien być przygotowany w języku polskim.

8.9. Ewaluacja

Na lekcji języka francuskiego, która nastąpi po prezentacjach, uczniowie wspólnie z nauczycielem dokonują ewaluacji projektu. Nauczyciel może poprosić uczniów, żeby każdy z nich indywidualnie w formie pisemnej uzupełnił poniżej zaproponowane zdania:

- W trakcie pracy nad projektem poznałem(-am) szczegółowe informacje dotyczące następujących krajów:
- Najbardziej zainteresował mnie, ponieważ Chciał(a)bym tam zwiedzić i poznać...
- Z nowych informacji, które uzyskałem(-am), najbardziej zaskoczyło mnie, że
- Udział w tym projekcie pozwolił mi
- Bardzo ceniłem(-am) sobie współpracę z, ponieważ
- Moją mocną stroną okazał się być
- Muszę jeszcze popracować nad

Zebrawszy wszystkie odpowiedzi, nauczyciel analizuje je i na kolejnym spotkaniu z uczniami przedstawia krótkie podsumowanie.

9. Regulamin

Regulamin projektu *W trzynaście lekcji dookoła świata frankofońskiego/Autour du monde francophone en treize leçons*

1. Cele projektu:

- Zrozumiem termin Frankofonia i jego pochodzenie (język francuski).
- Poznam informacje na temat zabytków krajów frankofońskich (język francuski).
- Poznam nazwy wybranych krajów frankofońskich i ich stolic oraz głównych krain geograficznych (język francuski).
- Poznam informacje na temat zabytków tych krajów (język francuski).
- Poznam słownictwo oraz konstrukcje gramatyczne w języku francuskim, które umożliwią opowiadanie o podróży do tych krajów, o wybranych środkach transportu, o ich zabytkach (język francuski).
- Poznam nazwy wybranych krajów frankofońskich na świecie, nazwy ich stolic oraz zdobędę informacje geograficzne na ich temat (geografia).
- Zapoznam się z fragmentami książki Juliusza Verne'a *W 80 dni dookoła świata* i charakterystyką gatunku literackiego, jakim jest powieść podróżniczo-przygodowa (język polski).
- Stworzę przy pomocy narzędzi informatycznych prezentację dotyczącą wybranych krajów francuskojęzycznych, którą zaprezentuję podczas szkolnych obchodów Europejskiego Dnia Języków Obcych (informatyka).

2. Zasady zachowania:

- Każdy uczeń odpowiada za przydzielone mu zadanie.
- Lider grupy przedstawia po każdej lekcji efekt działań swojej grupy.
- Projekt polega na współpracy – upewniamy się, czy koledzy i koleżanki nie potrzebują pomocy. Jeśli tak jest, chętnie pomagamy.
- Jeśli ktoś jest nieobecny, stara się wykonać swoje zadanie w domu i przekazuje kolegom i koleżankom obecnym.
- Podczas dyskusji i rozmów w grupie słuchamy zdania innych osób.
- W razie konfliktu lub innych problemów prosimy o pomoc nauczyciela.

3. Zawartość dydaktyczna:

- Język francuski: opowiadanie o państwach i miastach, krainach geograficznych, ich głównych atrakcjach. Kwestie gramatyczne: przyimki z państwami i miastami, przymiotniki narodowości, czasowniki ruchu w czasie teraźniejszym. Słownictwo: nazwy państw i miast, inne nazwy geograficzne, zabytki, atrakcje turystyczne, środki transportu.
- Geografia: położenie i główne informacje dotyczące wybranych państw frankofońskich na świecie, ich krainy geograficzne, odczytywanie map, znajdowanie informacji w źródłach geograficznych, kolonizacja.
- Język polski: fragmenty książki Juliusza Verne'a *W 80 dni dookoła świata*, cechy charakterystyczne powieści podróżniczo-przygodowej, historia podróżowania, cele podróży.
- Informatyka: prezentacja multimedialna.

4. Czas trwania: od 1 do 26 września.

5. Uczestnicy: uczniowie klasy VIII.

6. Koordynator projektu: Pan/Pani

7. Nauczyciele:

8. Miejsce, data:

Powyższy regulamin powinien zostać również opublikowany na platformie służącej projektowi lub powieszony w klasach, w których uczniowie będą pracować nad projektem.

10. Ocenianie

W punkcie „realizacja projektu” została przedstawiona propozycja oceniania komunikacji pomiędzy uczniami w języku francuskim w trakcie trwania projektów. Każdy uczeń podejmujący próbę takiej komunikacji powinien zostać doceniony, nawet jeśli jego wypowiedź nie będzie w pełni poprawna. Proponujemy system oceniania za pomocą plusów. Plusy może otrzymać także grupa, która wygra rozgrywki w „państwa, miasta” (np. każdy uczeń z grupy dostanie trzy plusy). Zebrane plusy zostaną zamienione pod koniec projektu na ustaloną wcześniej z uczniami ocenę (np. od dziesięciu do siedmiu plusów zamienimy na szóstkę, a od sześciu do dwóch plusów – na piątkę). Będzie to pierwsza część oceny projektu. W drugiej części powinien zostać oceniony wynik końcowy projektu, czyli prezentacja. Na jej ocenę składać się będzie ocena poprawności i bogactwa językowego zawartego w prezentacji, a także wkład pracy w nią włożony. Do oceny każdej prezentacji może posłużyć poniższa tabela:

Tabela oceniania

Poszczególne elementy	Punkty	Komentarz nauczyciela
Nazwy krain geograficznych, państw, miast, przymiotniki narodowości	/3	
Odpowiednio użyte przyimki (<i>à, au, aux, du, des, en</i>) z krainami geograficznymi, środkami transportu, czasowniki w czasie teraźniejszym	/4	
Nazwy własne atrakcji turystycznych, danego państwa	/4	
Poprawna wymowa podczas prezentacji ustnej	/4	
Estetyka prezentacji, rozmieszczenie informacji, dobór kolorów, różnorodność slajdów	/5	
Dodatkowe elementy (zdjęcia, filmiki, podkład muzyczny)	/5	

SUMA PUNKTÓW: 25

Oceny: 25–23 pkt – ocena celująca

22–18 pkt – ocena bardzo dobra

17–0 pkt – ocena dostateczna

W rubryce „komentarz nauczyciela” mogą zostać wpisane elementy, które nauczyciel uznał za poprawne i najbardziej udane, może również wymienić sugerowane poprawki.

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą dodatkowo dostać od nauczyciela ocenę opisową, w której nauczyciel pochwali ich za poszczególne elementy pracy, które udało im się wykonać.

Po ocenieniu wszystkich projektów nauczyciel języka francuskiego powinien omówić informacje zawarte w powyższej tabelce kolejno ze wszystkimi grupami projektowymi.

11. Netografia

WallonieBelgiqueTourisme.be – strona przedstawiająca propozycje turystyczne w Wallonii (dostęp 12.05.2022).

Francophonie.org – strona oficjalna Frankofonii, informacje o Frankofonii przedstawione w sposób ludyczny (dostęp 12.05.2022).

DiscoverTunisia.com – strona przedstawiająca propozycje turystyczne w Tunezji (dostęp 12.05.2022).

VisitMonaco.com – strona przedstawiająca propozycje turystyczne w Monako (dostęp 12.05.2022).

YouTube.com – filmik o Frankofonii – pytania do niego znajdują się w projekcie (dostęp 12.05.2022).

Ile-Maurice.fr – strona przedstawiająca propozycje turystyczne w Mauritiusa (dostęp 12.05.2022).

ROM.WN.UW.edu.pl – pracownicy Instytutu Romanistyki UW przygotowują wykłady kulturowe o Francji i krajach francuskojęzycznych w języku polskim, w których mogą wziąć udział uczniowie z całego kraju, ponieważ prowadzone są online. Pod tym adresem znajdują się informacje o zajęciach (dostęp 12.05.2022).

Savoirs.rfi.fr – oprócz adresów stron internetowych potrzebnych uczniom do znajdowania informacji na temat poszczególnych państw francuskojęzycznych warto znać strony, które pomogą opowiedzieć uczniom o Frankofonii (dostęp 12.05.2022).

Quebec-Cite.com – strona przedstawiająca propozycje turystyczne w Quebecu (dostęp 12.05.2022).

Luxembourg-City.com – strona przedstawiająca propozycje turystyczne w Luksemburgu (dostęp 12.05.2022).

OurHeritage.ch – strona przedstawiająca propozycje turystyczne w Szwajcarii (dostęp 12.05.2022).

InstitutFrancais.pl – od najmłodszych lat należy uwrażliwiać uczniów na uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych w naszej okolicy i kraju, pokazywać im, gdzie i w jaki sposób mogą znajdować informacje na ich temat. Dobrym przykładem na początek odkrywania kultury francuskiej i frankofońskiej jest śledzenie strony internetowej Instytutu Francuskiego w Polsce, na której możemy w prosty sposób znaleźć interesujące nas wydarzenia (dostęp 12.05.2022).

TV5Monde.com – cykl reportaży o różnych krajach francuskojęzycznych przygotowanych przez TV5 Monde (dostęp 12.05.2022).

Quebec.ca – strona przedstawiająca propozycje turystyczne w Quebecu (dostęp 12.05.2022).

Quiz-Digital-Incollables.playbac.fr – quiz dotyczący Frankofonii przygotowany prostym językiem (dostęp 12.05.2022).

VisitMorocco.com/fr – strona przedstawiająca propozycje turystyczne w Maroku (dostęp 12.05.2022).

Madagascar-Tourisme.com – strona przedstawiająca propozycje turystyczne na Madagaskarze (dostęp 12.05.2022).

Karolina Wawrzonek – wykładowczyni w Instytucie Romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, autorka rozprawy doktorskiej dotyczącej poradników nauczyciela towarzyszących podręcznikom do nauki języka francuskiego. Od 22 lat lektorka języka francuskiego, egzaminatorka DELF (fr. *Diplôme d'études en langue française*), egzaminatorka Olimpiady Języka Francuskiego, współpracująca przy jej organizacji. Współtworzy różnorodne materiały do nauczania języka francuskiego, materiały egzaminacyjne, a także prowadzi staże przyszłych nauczycieli języka francuskiego.